

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцята

Стенограма пленарного засідання
27 грудня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцята

*Стенограма пленарного засідання
27 грудня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Субота, 27 грудня 2025 року)

Частина тридцята

Голосування пропозицій про зміну черговості розгляду питань порядку денного	...5
Розгляд проекту Закону України «Про основні засади житлової політики» у другому читанні	...7

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
27 грудня 2025 року, 11 година 34 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні! Христос народився!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Славимо Його!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, завершилася повітряна тривога. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги! Щиро вітаю всіх зі світлим святом Різдва Христового та з прийдешнім Новим роком. Нехай у наших серцях панують віра, надія, у домівках – тепло і злагода, а в кожній родині – спокій та любов. Бажаю міцного здоров'я нашій Україні і божої благодаті усім нам.

Вельмишановні друзі! Ви знаєте, що ця ніч була дуже важкою і для Києва, і для багатьох міст України. Росіяни продовжують свій терор, але тримаймося. Тримаймося, шановні друзі, дорогі українці.

Шановні колеги, сьогодні відзначаємо День контррозвідки Служби безпеки України. Контррозвідка Служби безпеки – це надійний невидимий щит, який щоденно протидіє загрозам та стоїть на захисті національної безпеки, суверенітету і територіальній цілісності України. Щиро вітаємо українських контррозвідників із професійним святом і висловлюємо глибоку вдячність за сумлінну службу відданий справі та відвагу. Честь і шана контррозвідці Служби безпеки України! *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, сьогодні триває 1403-й день героїчного спротиву України повномасштабній російській агресії. Російська держава-агресор вкотре здійснила чергову масштабну варварську атаку дронами та ракетами по території України. Під ударом опинилися мирні українські міста і села, зокрема столиця Київ, населенні пункти Київщини. Ворожі обстріли були цілеспрямовано націлені на об'єкти енергетичної інфраструктури, аби позбавити українців світла, тепла та води. Внаслідок атаки є влучання у житлові багатоповерхові будинки, гуртожиток, є загиблі та постраждали мирні люди.

Ми розуміємо, що держава-окупант навіть у святкові дні не залишає спроб позбавити українців елементарних умов для життя, занурити домівки у темряву та холод. Та навіть у цих важких умовах Україна тримається завдяки взаємній підтримці, єдності і непохитності, віри в те, що світло обов'язково переможе темряву.

Боротьба за нашу свободу має надвисоку ціну, щодня ми втрачаємо наших героїв, тому схилимо голови у хвилині мовчання, вшануймо пам'ять усіх, хто віддав життя за суверенітет і незалежність України, а також мирних людей, чий життя обірвала російська агресія.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати, шановні колеги.

Шановні народні депутати, перелік питань... З процедури?

Дмитро Разумков – з процедури. Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, дивний порядок денний. По-перше, ми до вас зверталися з проханням включити ще низку питань, пов'язаних із демобілізацією, ротацією. На жаль, цього не зроблено. Наскільки я зрозумів, цю пропозицію не підтримали фракції.

По-друге, коли голосували в цій залі, було багато людей, які кричали, що треба приймати за основу і в цілому законопроект про шаги, кроки тощо, і саме для цього планували зібратися героїчні виборювачі історії. Він не першим стоїть у порядку денному. У мене є пропозиція: змініть, будь ласка, черговість розгляду питань порядку денного, щоб ми перейшли до розгляду законопроекту про шаги, вибачте, про кроки чи інші назви, тому що вони змінювалися. І поставте, будь ласка, мою пропозицію на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, я теж поінформую, що вчора на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми, справді, розглядали перелік питань порядку денного і оскільки проект Закону «Про основні засади житлової політики» є складовою частиною *Ukraine Facility*, за пропозицією багатьох фракцій було вирішено поставити його на розгляд першим. Але є ваша пропозиція і ми її спочатку проголосуємо.

Ставлю на голосування пропозицію змінити черговість розгляду питань порядку денного і перейти до розгляду законопроекту [№ 14093](#). Я пояснив, яка логіка і чому першим на розгляд поставили законопроект [№ 12377](#).

Прошу голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

По фракціях покажіть.

Будь ласка, Безугла, що у вас з процедури? Тільки з процедури, будь ласка.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Погоджуюся із попереднім доповідачем, що засідання мало бути присвячене конкретно не крокам, а шагам, так? Вибачте, плутаю. Якось воно нагадує «шагаем в ряд пионерский отряд». Ладно.

Питання в тому, що були порушені будь-які домовленості, і тепер вносяться якісь додаткові законопроекти. Пане Руслане, ви прекрасно знаєте про мій протест у Верховній Раді щодо звільнення Сирського та військової реформи. Я зазначаю, що процедурно буду заперечувати проти голосування за основу і в цілому. Наполягатиму також на підтвердженні кожної поправки до законопроекту, який вноситься на розгляд у другому читанні. Крім кроків, там я попрошу 5 хвилин слова. Ой, шагів, вибачте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вибачаю, це ж питання власної обізнаності. Це ви мене вибачте, що ви не знаєте, як в Українській Народній Республіці називалася розмінна монета, до чого тут я (*Оплески*).

Шановні колеги, тепер щодо сказаного вами я хочу теж якийсь «всеобуч» провести. У нас друге читання, тому не може бути прийняття за основу і в цілому. Це друге читання, тому тільки в другому читанні. Це теж питання Регламенту.

З процедури – Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу, звертаюся до вас. У нас другим у порядку денному стоїть законопроект щодо «Чономорнафтогазу». Я також прошу вас поставити на процедурне голосування питання про перенесення розгляду цього законопроекту, щоб ми з нього почали.

Щиро вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тобто змінити черговість розгляду питань порядку денного. Але я пояснив логіку вибудовування саме такого порядку денного.

Ставлю на голосування вашу пропозицію. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

По фракціях, будь ласка.

Дякую.

Мар'яно Володимирівно, з процедури? Тільки з процедури, будь ласка, Мар'яно Володимирівно.

БЕЗУГЛА М.В. Пане Руслане, з великою повагою, але ж, сподіваюся, ви прекрасно знаєте порядок денний. У ньому різні варіанти пропонуються на голосування: і за основу, і в цілому, і у другому читанні. Я конкретно зазначила свою позицію, яка вплине на роботу парламенту сьогодні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

Запрошую на трибуну голову Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Шуляк Олену Олексіївну для розгляду проекту Закону «Про основні засади житлової політики» ([№ 12377](#)) у другому читанні.

Олена Олексіївна вже стоїть на своєму робочому місці. Будь ласка.

Шановні колеги, ми говорили, що деякі фракції розглядатимуть свої поправки або замість поправок будуть виступи. Ми домовилися, що буде розгляд поправки або виступ, потім Олена Олексіївна буде відповідати чи пояснювати. Знову поправка чи виступ – пояснює.

Хто перший виступатиме? Геращенко Ірина Володимирівна. Скільки хвилин? 15 хвилин. Потім – Разумков. Добре, 10 хвилин. Буде так: Геращенко – 10 хвилин, після цього Разумков – 7 хвилин. Ну, і далі вже підемо. А після кожної поправки я даватиму вам можливість відреагувати.

Будь ласка, Ірино Володимирівно, до 10 хвилин.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні українці! Насамперед висловлюємо від імені нашої фракції щирі співчуття всім родинам, які постраждали сьогодні вночі від рашистських атак. Сьогодні над Києвом та Україною пролетіли 20 пунктів мирного плану. На цьому тлі ще безглуздішими стають будь-які розмови про вибори, референдуми, про інше, що не стосується посилення Збройних Сил України, протиповітряної оборони, захисту нашої енергетики. Безумовно, засади житлової політики – це дуже важливо, але ми бачимо, як щодня рашистські «шахедаї», ракети руйнують український житловий фонд. Насправді сьогодні ми маємо зосередитися в першу чергу на вирішенні тих питань, які допоможуть країні вижити.

Як ви бачите, сьогодні в залі фракція «Європейська солідарність» присутня майже в повному складі, є наш лідер, наші депутати. Ми пропонували

колегам: якщо ми збираємося на останнє засідання 2025 року, то порядок денний має бути адекватним. Ми пропонували, щоб сьогодні на розгляді стояли в першу чергу зміни до Державного бюджету на 2026 рік, про секвестр бюджету. Ми з пані Шуляк нещодавно мали публічну дискусію щодо того, яким має бути Державний бюджет на 2026 рік. Пані Шуляк справедливо зауважила, що в бюджеті немає коштів. Ми це повністю підтримуємо. Ми не популістська політична сила, тому не вносимо пропозицій на листочку взяти просто з повітря кошти і перерахувати їх на ЗСУ. Шановні колеги з монобільшості, ми пропонуємо вам де взяти кошти в бюджеті, як відмовитися від другорядних статей бюджету, які нині є неприпустимими у країні, яка воює, на тлі жертв і руйнувань в Україні, і перерахувати їх насамперед на Збройні Сили України і протиповітряну оборону.

Давайте ще раз поговоримо, де можна взяти 100 мільярдів гривень. Сто мільярдів гривень, які треба направити на доплати військовим та посилення протиповітряної оборони.

Починаємо: 4,5 мільярда – на так звані стратегічні комунікації, які наступного року влада запустить для того, щоб стратегічно доводити українцям стратегічну важливість виборів і стратегічну важливість перекладання відповідальності з Президента на народ щодо захисту територіальної цілісності та суверенітету, на неконституційний референдум. Оце будуть стратегічні комунікації. Уявіть собі, уже заплановано проводити цей захід у Буковелі, під генератори, тепленько зібратися і роздерибанити 4,5 мільярда гривень на стратегічні комунікації. Вам не соромно? Можливо, давайте ми ці кошти на ЗСУ перерахуємо?

Далі – телемарафон. Марафон виправдовує владу, всі ці роки брешучи про те, що в нас буде кава в Криму, нам легко дістануться кордони 1991 року, і ви всі голосуєте за цей марафон. Я розумію вашу політичну вмотивованість, тому що ви на ньому всі присутні. Це єдине місце, де у вас беруть інтерв'ю. Ви нікому не цікаві в країні, тож туди вас, «слуг», штучно пхають, у цей марафон. За це країна платить щороку 1,5 мільярда гривень, на телемарафон, замість того, щоб спрямувати ці кошти на посилення протиповітряної оборони.

Далі – кешбек. Скажіть, будь ласка, це нормально, коли в умовах такої руйнації українського бізнесу замість адресної допомоги ви влаштували такий аукціон небаченої щедрості – роздаєте всім підряд? Так само, як і «Вовина тисяча». Дуже багато дискусій було про бюджет Верховної Ради України, але ніхто не згадує про збільшення на багато-багато мільярдів бюджету Офісу Президента (це на чергові саміти миру вони підуть, ці мільярди?), на Генеральну прокуратуру, ДБР – структуру, яка перетворилася на механізм репресій проти українців, на інші силові структури.

Фракція «Європейська солідарність» дуже ретельно проаналізувала проект Державного бюджету на 2026 рік і знайшла там 100 мільярдів гривень, які можна перерахувати на Збройні Сили України та протиповітряну оборону. Я переконана, якщо ми з цього приводу проведемо референдум, то всі українці

це підтримають. Нікому не потрібен нині ні ваш телемарафон, ні ваші стратегічні комунікації. Але бачимо, що такі пропозиції не включаються до порядку денного.

Далі. Наступною вимогою була наша пропозицію включити до порядку денного сьогоднішнього засідання як першочергові такі законопроекти.

Про декларування радників Офісу Президента. Ці люди, яких ніхто не обирає, які іноді навіть не в штаті, але, ми бачимо, керують країною. Вчора вся країна подивилася розслідування Михайла Ткача про «Карлсона», який якимось дивним чином прилетів в Ізраїль за чотири години до обшуків. У нього все добре. «Карлсони» за ці роки напакувалися абсолютно безкарно, без якогось контролю суспільства. Розповідають, що радники Офісу Президента за ці роки скупили нерухомості пів країни, а може й не лише в країні, якісь нові бізнеси повідкривали. При цьому люди займаються лише тим, що з ранку до вечора сидять в телемарафоні і розповідають про світле майбутнє, про те, як все добре. У них все добре на фронті. У них все добре в економіці. У них все добре в енергетиці. І ці люди не подають декларацій, невідомо, за які кошти вони живуть.

Фракція «Європейська солідарність» переконана, що радники Офісу Президента мають декларуватися. Вони мають робити це з 1 січня наступного року, бажано за всі роки свого царювання на Банковій. Ми будемо наполягати, щоб такий законопроект було внесено на розгляд у перший день пленарного засідання 2026 року.

Далі. Ми наполягали на тому, щоб сьогодні в порядку денному стояли ті законопроекти, які так само, як проект Закону «Про основні засади житлової політики», який ми розглядатимемо, допоможуть нам якнайшвидше адаптуватися до регламентів Європейського Союзу. Безумовно, всі законопроекти, що стосуються *Ukraine Facility*, наших зобов'язань перед ЄС, є пріоритетними. Дуже дивно бачити у цьому плані миру із 20 пунктів, що Україна зі Сполученими Штатами Америки і, що найголовніше, з росією (до чого тут росія на нашому шляху до ЄС і НАТО?) підписуватиме план членства в ЄС. Ми вважаємо, що це внутрішні питання України і вони залежать, по-перше, від політичної волі України і проведення реформ, по-друге, від Європейського Союзу. Насправді доки в Україні буде корупція, автократія, а в парламенті країни, яка воює, будуть присутні 50 із 400 депутатів, ми не можемо мріяти про швидку євроінтеграцію.

Підсумовуючи. Безумовно, наша команда підтримуватиме всі законопроекти щодо інтеграції України до ЄС, але ми дуже чітко усвідомлюємо, що це неможливо в умовах автократії, несуб'єктності парламенту, імітації бурхливої діяльності, а не роботи, і, головне, за умови що влада має інші пріоритети.

Фракція «Європейська солідарність» наполягає, щоб перший день пленарного засідання 2026 року був присвячений секвестру бюджету на 2026 рік. Наші пріоритети – перерахування коштів на ЗСУ і протиповітряну

оборону. Щодо мирного плану ще раз наголошуємо: ми підтримуємо всі позиції про захист територіальної цілісності, суверенітету України, але наразі не на часі референдуми, бо це перекладання відповідальності з Президента на народ. Чому ви не проводите референдуми, коли корупцією займаєтеся? Чому ви не проводите референдуми, коли крадете в людей? А тепер референдуми будете проводити?

Так само ми не підтримуємо нічого, що може обмежити український суверенітет. Це наша дуже чітка відповідальна позиція. Чому ми зараз говоримо про це? Тому що саме комітет пані Шуляк є, по суті, ключовим у напрацюванні разом з робочою групою під керівництвом пана Корнієнка тих змін до закону про вибори, які мають відбутися, наголошуємо (це позиція нашої політичної сили), у повоєнний час. Ніяких електронних виборів! Ніяких спроб фальсифікувати вибори вам суспільство не дасть. Це наша позиція, яку ми будемо відстоювати в рамках робочої групи, в рамках майбутнього законодавства, в рамках роботи парламенту.

І останнє. Знаєте, шановні українці, дуже важким був цей рік. Хочу від імені нашої команди подякувати Збройним Силам України, які є ключовим українським дипломатом, переговорником, насправді допомагають берегти українську державність, її суверенітет і територіальну цілісність, тримати Україну. Мабуть, парламент мав би брати приклад з наших військових, які наразі не мають права на ротації та відпустки. Подивіться на цю залу сьогодні – вона порожня. Фракції «Європейська солідарність» дуже прикро, що ми бачимо імітацію бурхливої діяльності.

Наш внесок у підтримку Збройних Сил України – це робота фонду Петра Порошенка, це більше 7,5 мільярда гривень протягом останніх років. Ми й надалі будемо всіма силами і в залі, і поза залом підтримувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, далі 7 хвилин... Перепрошую, 2 хвилини – відповідь на зауваження до законопроекту, які пролунали, від голови комітету. Будь ласка, Олено Олексіївно.

ШУЛЯК О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги. Я насамперед хочу подякувати Погоджувальній раді, всім депутатським фракціям і групам, які сьогодні поставили першим на розгляд цей важливий законопроект. Нагадаю, що цей законопроект є індикатором виконання українського Плану *Ukraine Facility*, частиною наших зобов'язань щодо роботи зі Світовим банком, частиною виконання Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом.

Ми сьогодні будемо багато говорити про сенси, закладені в цьому законопроекті, але хочу зазначити, що його прийняття залучить до бюджету України щонайменше 1 мільярд доларів і майже 400 мільйонів євро для зменшення його дефіциту. Закликаю всіх присутніх у сесійній залі виконувати свою роботу, приймаючи важливі для країни закони.

Нагадаю, що цим законопроектом пропонується реалізувати дуже важливе, справедливе для кожного українця право мати доступ до житла. На жаль, Україна досі живе за нормами надзвичайно застарілого Житлового кодексу, прийнятого ще в 1983 році. Багато українців на сьогодні, не маючи власної домівки, не можуть орендувати гідне них якісне житло.

Приймаючи цей законопроект, руйнуючи застарілий Житловий кодекс, ми перейдемо до нових сучасних європейських механізмів і стандартів, як це працює в країнах Європейського Союзу, щоб житлова політика в Україні будувалася на сучасних модернових правилах.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі до 7 хвилин – Разумков Дмитро Олександрович. Потім – відповідь на запитання.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Насамперед скажу, що сьогодні була важка ніч для України, для нашої енергетики, яка руйнується не лише російськими обстрілами, а й схемами Міндіча. Говорячи про операцію НАБУ «Мідас», пам'ятаймо, що був цар, який до чого не торкався, все перетворювалося на золото. Його звали Мідас, а у нас «гнідас» – до чого не торкається, самі зрозумієте на що перетворюється.

Колеги, до вас запитання. Замість роботи ми бачимо в залі 50-60 народних депутатів. Думаю, ви не перетомилися більше за Збройні Сили України, правда? Ті працюють 24/7. Ви не перетомилися більше за ФОПи, які так само... Колеги, а можна так стати, щоб було видно? Дякую вам. Фото на пам'ять – це добре. Дякую.

Я думаю, що коли ми говоримо про Збройні Сили України, ми менше за них перетомилися. Це перше.

Друге. Щодо ФОПів. Ви намагаєтеся знищити їх наступного року, підписуючи меморандуми з МВФ, щоб ввести для них обмеження і зробити їх життя нестерпним, що спричинить їх закриття. У вас це успішно виходить.

Паралельно з цим давайте не забувати, що представники влади дякують багато за що, але вам немає за що подякувати. Ви не розглядаєте сьогодні законопроекти про демобілізацію, про ротацію, про виділення додаткових коштів на Збройні Сили України. Ми з командою міжфракційного депутатського об'єднання «Розумна політика», яка присутня сьогодні в залі, пропонували Погоджувальній раді депутатських фракцій і груп саме такі законопроекти

внести до порядку денного, не пішки-шаги, не просто гру в перейменування копійок на щось інше. Для вас це важливо, питань немає, але є важливіші питання – демобілізація, ротація, збереження національної економіки, енергетики. Ми пропонували прибрати схему Міндіча, посилити відповідальність за корупцію. Це я перераховую законопроекти команди «Розумна політика», якими пропонується прирівняти відповідальність за корупцію до державної зради – від 15 років до довічного позбавлення волі. Ви не хочете розглядати, головне, щоб не вийшли самі на себе.

Тут голова комітету дуже дякувала. Я думаю, що вам, справді, є за що подякувати. Ви дякували за те, що український народ виділив партії «Слуга народу» 1,9 мільярда гривень. Я розумію, що це не цікаво голові комітету, вона зараз стоїть на трибуні й розмовляє. Її ключове досягнення – 134 партійні офіси, відкриті за 1,9 мільярда гривень за роки війни. Вам є за що подякувати.

Вам має бути соромно, що ви ці кошти не перерахували в повному обсязі на Збройні Сили України. Це майже 10 відсотків від необхідної суми для збільшення виплат пенсіонерам в якості підвищення мінімальної пенсії вдвічі. Десять відсотків від необхідної суми! Вам зручно, коли ви не приходите і не працюєте в цій залі. Вам зручно, коли ви списуєте кошти на свої офіси. Вам зручно, коли ви розпилюєте бюджет, роздаючи «газетьонки», але коли ми говоримо про армію, про ротацію, ви не хочете таких законів приймати. Мінімальна зарплата військового – 20 тисяч 100 гривень. 20 100! Ви не підвищуєте її третій рік поспіль. Вам не соромно? Ви не хочете розглядати законопроекти про підвищення мінімальної пенсії, тому що вам так зручніше, комфортніше. Вам краще витрати мільярди на себе. Таким чином ви робите все, щоб знищити цю державу.

Навіть сьогодні ви казали, як для вас принципово прийняти закон про шаги. Від «Слуги народу» за зміну порядку денного і першочерговий розгляд законопроекту проголосувало 10 депутатів. Це показник того, що ви дбаєте не про роботу, а про те, щоб потім розповідати у своїх округах, як ви переживаєте за державу. Підтвердіть це конкретними кроками, прийміть важливі для держави закони: про армію, про пенсіонерів, вчителів, медиків, студентів. Це те, що насправді потрібно нашій державі. Не підвищуйте податків. Ви розповідаєте, що збільшили кількість ФОПів, а чому ж ви тоді збільшуєте кількість податків? У вас же і без того зростає економіка. Зробіть те, що обіцяв Зеленський на початку війни. Зменшіть податки – і все у вас буде добре. Економіка живе, «розвивається». Ви довели цю економіку до того, що боргові зобов'язання України на сьогодні становлять майже 100 відсотків.

Вам дуже зручно, що за оцінками експертів наступні роки ми будемо віддавати 10 відсотків, щоб погасити ваші борги. Це не лише тому, що війна, а тому що ви не вмієте рахувати і не можете приймати нормальні закони і бюджети. Третій рік поспіль ви приймаєте бюджет з дірками, навіть не з дефіцитом – з дірками! Ви витрачаєте мільйони гривень на своє задоволення

в якості Єдиного телемарафону, на який в наступному році передбачено 6 мільярдів гривень. Це ви не до виборів готуетесь?

Ви витрачаєте 5,5 мільярда гривень на Офіс Президента, 13,5 мільярда – на Кабінет Міністрів. На себе ви теж не забули – на партії. Ви не хочете прийняти запропонований законопроект, щоб кошти, передбачені на фінансування партій щонайменше до кінця війни спрямовувати на Збройні Сили України. Не хочете? Це показник того, що ви працюєте не на державу, а на себе, на своє політичне майбутнє, якого у вас, дійсно, не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь на запитання щодо даного законопроекту. Будь ласка, Олено Олексіївно.

ШУЛЯК О.О. Я трошки не про житлову політику. Шановний Дмитре Олександровичу, історична назва українських монет не «шагі», а «шáги». Вивчіть, будь ласка, українською.

А тепер до проекту Закону «Про основні засади житлової політики»...
(Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, секунду. Нехай завершить.

ШУЛЯК О.О. А тепер повернемося до проекту Закону «Про основні засади житлової політики». Нам дуже важливо було зробити кілька речей, передбачених цим законопроектом. Ми заклали дуже системні механізми, які надають можливість реалізовувати право на житло через доступне житло, соціальне чи службове. Як і жодна реформа в державі, що не відбувається без цифровізації, цим законопроектом ми передбачили можливість формування і функціонування Єдиної інформаційно-аналітичної житлової системи, яка ляже в основу прийняття рішень на рівні місцевого самоврядування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, з процедури? Тільки з процедури, але не репліка. Просто хочу, щоб ви зрозуміли. Якщо у вас щось з процедури, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. З процедури. Керівник комітету має доповісти свій законопроект, а не вчити української мови. Якщо можна, я продовжу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

РАЗУМКОВ Д.О. Я продовжу. Руслане Олексійовичу, це добре, що Шуляк вивчила, що таке «шáги» і «шагі», можна ще й «кроки», але хочеться, щоб вона відповіла на інше питання: 1 мільярд 880 мільйонів 708 гривень 30 копійок або...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, таку ж претензію я можу пред'явити до кожного доповідача, щоб він доповідав свої поправки. Це, на жаль, не працює. Це парламент.

Далі Костенко – до 5 хвилин, одна поправка. Замість тисячі з копійками своїх поправок людина бере 5 хвилин. Оце прекрасний курс. Будь ласка. Дякуємо.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Насамперед хочу подякувати всім народним депутатам, які приєдналися до мене і внесли тисячі поправок, щоб зупинити цей блискавичний прогін урядового законопроекту. Це було не просто недоопрацювання. Це було приниження наших військовослужбовців і людей, які щодня тримають країну на своїх плечах. Мені прикро, що профільний комітет спочатку закрит на це очі, не ухваливши очевидного рішення – повернути документ розробнику. Разом з колегами нам довелося фактично запуснути поправочний конвеєр, щоб виграти час і не дати протягти норми, розроблені людьми, відірваними від реальності.

Я оперативно зібрав групу на базі Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Хочу окремо подякувати небайдужим представникам військових формувань, зокрема Службі безпеки України, ДСНС, Національній поліції України, які максимально швидко включилися в роботу. Як виявилось, певні норми вже намагалися проштовхнути, просто поставивши людей перед фактом: права на житло більше не буде, лише на тимчасове, на період служби, а далі – до побачення, фактично на вулицю. Оце і була концепція нашого уряду.

Ми це змінили. Ми відстояли право цих категорій на житло і добилися, щоб у цьому законопроекті залишилися потрібні норми, як і в профільних законах. Тепер відповідальність уряду – розробити підзаконні акти, нормативи та прозорі процедури, щоб це право не залишилося красивими словами на папері. Я ще раз дякую профільному комітету за врахування цих норм, і тепер військовослужбовці не позбавлятимуться права на житло.

І ще одне. Попереджаю прямо: якщо уряд, прикриваючись *Ukraine Facility*, намагатиметься проштовхнути ініціативи, якими будуть звужені або знищені права військовослужбовців, я внесу ще більше поправок і блокуватиму трибуну, бо такі рішення матимуть непоправні наслідки для довіри людей, мотивації служити і для справедливості в країні. Думайте наперед і пишіть одразу так, як має бути, з повагою до тих, хто воює, рятує і захищає нашу державу.

Дякую, шановні колеги.

Пане Голово, попрошу вас поставити поправку 3 на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, я дам можливість шановній доповідачці відповісти, 1 хвилину. І потім поставлю поправку на голосування.

ШУЛЯК О.О. Шановні колеги, в законопроекті, підготовленому до другого читання робочою групою, яка працювала на майданчику комітету, виокремлено чотири категорії людей, які користуватимуться правом безкоштовного отримання житла, безоплатної приватизації та всіма іншими механізмами, що діятимуть саме для них.

Які це чотири категорії? По-перше, військовослужбовці та їхні сім'ї.

По-друге, представники Національної поліції України.

По-третє, рятівники і представники ДСНС.

Четверта категорія – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування.

Саме для цих категорій буде надано більше можливостей отримувати від держави безкоштовне житло за тими нормами, що закладені у спеціальних законах.

Дякую, пане Романе, за активну участь у робочій групі і за ці побоювання, які, звичайно, були враховані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Ставлю на голосування поправку 3 авторства Костенка щодо її врахування. Прошу голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Наступні поправки Третякової – до 5 хвилин. Давайте я оголошу наступних промовців, щоб ви готувалися.

Третякова – до 5 хвилин, Цимбалюк – до 3 хвилин... Що? Тривога?

Шановні колеги, у Києві оголошено повітряну тривогу. Я прошу всіх пройти до безпечних місць. Тривога чи ні, виведіть, будь ласка. Дякую.

У Києві оголошено повітряну тривогу. Я прошу всіх пройти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, що розміщена на ваших робочих місцях. Пленарне засідання продовжиться через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершилася повітряна тривога. Відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Запрошую Олену Олексіївну на трибуну, продовжуємо розглядати поправки і слухати виступи колег народних депутатів. Хочу нагадати, що ми розглядаємо проект Закону «Про основні засади житлової політики» (№ 12377) у другому читанні.

Ми перервали роботу через повітряну тривогу. Нагадаю, хто з колег виступатиме: Третякова – до 5 хвилин, потім Ар'єв – до 10 хвилин, Третякова – до 5 хвилин, Цимбалюк – до 3 хвилин і ще раз Третякова – до 5 хвилин та Кучеренко – до 5 хвилин.

Я запитую ще раз: хтось ще виступатиме? Мазурашу і Герус виступатимуть наприкінці щодо своїх поправок. Підтвердження у нас будуть. Офіційний лист на підтвердження уже, здається, прислав Герасимов. Наступного разу будуть підтвердження і голосування щодо прийняття законопроекту в цілому. Олено Олексіївно, підготуйтеся, будуть запитання.

Третякова, до 5 хвилин. Будь ласка.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане спікере. Я попросила три виступи для розгляду своїх поправок. Вони стосуватимуться трьох фундаментальних речей у житловій політиці.

Перше – це примусове виселення, як воно має відбуватися. Другий виступ стосуватиметься примусового відключення комунальних послуг, зокрема води, тепла, електричної енергії. Третій блок питань стосуватиметься того, що в європейському праві називають сквотингом, тобто добросовісного використання безхазяйного майна і права набуття власності на таке майно.

Насамперед хочу подякувати уряду і комітету за сміливість у підготовці цього законопроекту, тому що відмінити Житловий кодекс і сформулювати нові принципи житлової політики – це наразі надзвичайно важливе завдання. У результаті приватизаційних процесів ми майже втратили відомче і соціальне житло, у результаті агресії втратили мільйони квадратних метрів житла, маємо мільйони громадян, які перемістилися зі свого місця проживання – як внутрішньо переміщені особи, так і зовнішньо переміщені особи. Врегулювати питання, яке не було врегульоване впродовж 33, майже 34 років в Україні, та визнати таким, що втратив чинність, Житловий кодекс України, який має ще довшу історію, у такий час – це надзвичайно сміливе завдання.

Перший виступ стосується примусового виселення. Нормативними актами, статтею 47 Конституції України чітко визначено, що жодне примусове виселення не може відбутися без судового рішення. Мої поправки стосуються саме цього. Виселення без судового рішення в Україні неможливе. Це чітко зафіксовано. Я вдячна комітету, міністерству, центральним органам виконавчої влади за те, що вони підтримали чітке визначення, тому що примусове виселення без рішення суду є незаконним. Воно може відбуватися тільки за рішенням суду.

Під час підготовки цього законопроекту під тиском банківської спільноти було лобіювання і намагання примусового виселення з іпотечного майна без рішення суду. Я вдячна комітету і центральним органам виконавчої влади за те, що вони вистояли і зберегли конституційну норму в цьому законопроекті. Дякую.

Перший виступ завершила. Пане Руслане, скоротила його, щоб дати можливість виступити іншим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Будь ласка, коротко відреагуйте, якщо хочете, до 2 хвилин, і будемо рухатися далі.

ШУЛЯК О.О. Мені потрібно 10 секунд. Поправку пані Галини Третякової враховано. Виселення без рішення суду за цим законопроектом неможливе. Дякую що долучилися до роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Олексіївно.

Далі Ар'єв – до 10 хвилин. Будь ласка. І поставити одну поправку на голосування, правильно я розумію? Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, прошу поставити на голосування поправку 137 і я візьму до 10 хвилин замість іншої поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 137 авторства народного депутата Ар'єва та колег для її врахування. Комітет її відхилив. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, Ар'єв – до 10 хвилин. Прошу, Володимире Ігоровичу.

АР'ЄВ В.І. Я дивлюся, що у Верховній Раді наразі не набереться, напевно, і три десятки народних депутатів. Я, можливо, навіть розумію чому. Тому що коли вже у Верховну Раду приходять Національне антикорупційне бюро, тоді народні депутати виходять про всяк випадок. Як повідомляє НАБУ за результатами слідства, дехто з депутатської більшості брав гроші за правильне голосування. Сподіваюся, що це принаймні не стосується хоча б цього законопроекту, бо він про основні засади житлової політики. Якщо це законопроект зі списку європейських, сподіваюся, хоч тут не буде таких фокусів.

Я бачу, що засади житлової політики у нас, принаймні для декого, в дуже гарному стані. Житловий комплекс «Династія» на березі річки Козинки в селищі Козин – один із прикладів, як друзі Президента, а, можливо, і він сам, будували собі сімейні гніздечка в дружній компанії. Дуже, до речі, нагадує, як колись одна група у Санкт-Петербурзі створила кооператив «Озеро» і що з цього вийшло. Ми всі пожинаємо плоди цього кооперативу. Сподіваюся, тут хоча б таких планів не було.

Але були інші плани. Друг Президента Міндіч купує 77 квартир в ЖК *Riverdale*. Чудові засади житлової політики! ЖК *Riverdale*, збудований на місці колишнього підприємства «Київгума», яке привласнив колишній бізнес-партнер і шеф Міндіча Коломойський. Принаймні цифра красива – 77 квартир.

Чи прийняття європейських норм, про які ми говоримо, буде достатнім, щоб Україна стала європейською державою? Житловий кодекс і основні засади житлової політики – це важливо, але не найважливіше, що є на сьогодні.

Це по-європейськи, коли журналістам закривають роти тому, що цензура на державному телемарафоні, який фінансується за державні гроші? Фінансування телеканалів олігархів на сьогодні є головною проблемою для свободи слова для України. Канали, непідконтрольні Банковій, з 2022 року викинуті з мережі державного цифрового мовлення, в той час, як канали, які не входять до цього так званого злочинного телемарафону, продовжують мовити.

Чи є європейською модель Державного бюро розслідувань, яке перетворилося на опричнину? Ми бачимо на засіданнях тимчасової слідчої комісії, що один із фігурантів «плівок Міндіча» «Льоша» міг бути за словами НАБУ керівником Державного бюро розслідувань. Інші працівники Державного бюро розслідувань також брали участь у злочинних схемах. ТСК відповідає, що розслідування ні до чого не призвело, що ДБР розслідує саме себе і нічого не знайшло. Скажіть, будь ласка, це європейська норма? В Європі після такого йдуть у відставку з ганьбою, а проти тих, хто брав участь у злочинних схемах, порушують кримінальні справи без шансів. Але наші суди, якщо треба, відмажуть будь-кого із влади, так само як і прокуратура, яка на сьогодні за звітами Європейської комісії є одним із головних чинників, які перешкоджають європейській інтеграції України. За законодавством Генеральний прокурор має право забирати під свій контроль будь-які справи інших прокурорів, а Генеральна прокуратура зробила все, щоб НАБУ і САП втратили незалежність.

Те, що нині відбувається, ставить під сумнів найголовніше – наші фундаментальні засади, можливість стати членами Європейського Союзу з такою правовою системою. Якщо навіть у нас буде найкращий Житловий кодекс, найбільш європейський з усіх існуючих, ми ніколи не зйдемо в Європу з такою системою.

Я розумію, у нас знову повітряна тривога, знову відбувається шалена атака на енергетичну систему, на захист якої, як ми чули з «плівок Міндіча», не хотіли витратити зайві гроші. Поважаючи право народних депутатів на свій захист від «шахедів», я скорочу виступ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, йде реактивний дрон у наш бік, тому в Києві оголошено повітряну тривогу. Я прошу всіх пройти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на ваших робочих місцях.

Продовження пленарного засідання розпочнеться через 15 хвилин після завершення повітряної тривоги (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я перепрошую, поки триває повітряна тривога, я ще раз продовжу наше пленарне засідання лише для одного повідомлення. Ми дійшли консенсусу між колегами, тому що сьогодні будуть тривалі перерви, які, на жаль, не дадуть можливості парламенту працювати. Залишилося двоє колег, яким замість сьогоднішнього виступу пропонуємо виступити на наступній частині триваючого пленарного засідання. Це рішення ми підтвердимо на засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп. Немає заперечень? Немає. Ніхто в залі не заперечує?

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за роботу. Розпочнемо наступну частину засідання з двох виступів по 3 хвилини, потім поставимо на голосування поправки для їх підтвердження, і проголосуємо законопроект у цілому.

Оголошую перерву у пленарному засіданні.

В єдності наша сила. Слава Україні!